

סודות הם חומר נפץ

"ימי חסן בק" ופרש ניל"י ווסף לישנסקי קשורים זה בזה. יוסף לישנסקי התהנדך כילד ונער במטולה אצל דודו. אני לא הכרתי אותו אישית. בתקופתי לא היה במושבה. לישנסקי היה מועמד לה"השומר" וпотר. התמרמר כנראה על כך והקים ארגון משלו, "המגן".

במשך הזמן עבד ברוחמה כשומר. שם פגש את נעמן בלקיים ואבשלום פיינברג שנאסרו על ידי התורכים בבאר שבע כאשר יצאו לנגב לחפש קשר עם האנגלים. השניים היו חברי ניל"י. את אבשלום פיינברג, שהיה לדעתו האיש בה"א הידיעה בין אנשי ניל"י, הכרתי בילדותי. מן המאסר בבאר שבע עזר להם יוסף לישנסקי להשתחרר. ידע ערבית והכיר את שלטונות האיזור, ואז ה策רף לניל"י.

אחרי זמן יצא שוב שני אנשי ניל"י לנגב, והפעם היו אלה יוסף לישנסקי עם אבשלום פיינברג. יוסף לישנסקי חזר לבדוק מהמסע. "מה עם אבשלום?" - "לא יודע, נעלם". סוד.

ה"לא יודע" הזה גרם לחשיפת הקבוצה, ולכל מה שקרה לאחר מכן. נעמן בלקיים, בן-דוד של אבשלום, חשד בלישנסקי שאינו מספר את האמת, וחשד בו שהוא חיסל את אבשלום כשהיו לבדים במדבר. נעמן החליט לлечט בעצמו לחפש את אבשלום. הוא נתפס על ידי התורכים ועבר כנראה חקירות קשות. באותו יום בו נאסר נעמן בלקיים בו התורכים ולא הירפו עד שהעלו אותו על עמוד התלייה בدمشق.

כך או אחרת, התורכים הגיעו לזכרו יעקב, אל אנשי ניל"י ואל שרה אהרוןsson.

זמן רב אחרי כן סיפרו, שתפיסה יונת דואר עם רישימות שמיות של אנשי קבוצת הריגול, הביאה אליהם את השלטונות התורכיים. אני איני חושב כך, בעיקר כיון שאני יודע שהסיפור על הiyuna הופיע מאוחר יותר.

כשהגיעו הנורכים לזכרו יעקב, אסרו את שרה אהרוןsson והביאו למותה. דרשו מן התושבים להסגיר את יוסף לישנסקי ולא - ישמידו את היישוב כולו. אנשי זכרון נבהלו, פתחו את ארון הקודש בבית הכנסת ונשבעו שהם מוסרים אותו חי או מת.